

## Üniversite Öğrencilerinin Acil Uzaktan Eğitim Uygulamalarına İlişkin Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi

Caner Yağız<sup>1</sup> \* Canan Çınar<sup>2</sup> \* Özge Kavak<sup>3</sup> \* Özge Pelin Öz<sup>4</sup> \* Murat Dalkılıç<sup>5</sup><sup>1,3,4,5</sup> Lisans Öğrencisi, Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü<sup>2</sup> Arş. Gör., Çankırı Karatekin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
<p><b>Makale Türü:</b> Araştırma Makalesi</p> <p><b>Anahtar Sözcükler:</b> Afetler, e-öğrenme, memnuniyet, öğrenciler, uzaktan eğitim.</p> <p><b>Sorumlu Yazar</b> Caner Yağız Canan Çınar Özge Kavak Özge Pelin Öz Murat Dalkılıç</p> <p><b>E-mail:</b> <sup>1</sup> caneryagiz70@gmail.com <sup>2</sup> canankaragac@gmail.com <sup>3</sup> kavakozge38@gmail.com <sup>4</sup> bpelinoz@gmail.com <sup>5</sup> mrt505240@gmail.com</p>	<p><i>Bu araştırmanın amacı, sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin acil uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin memnuniyet düzeylerinin belirlenmesidir. İlişkisel tarama modeli türündeki bu araştırmanın evrenini, 2023-2024 güz yarıyılında Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören 1611 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada evrenin tamamına ulaşılması amaçlanmış olup, toplamda 606 öğrenci ait veriler araştırma kapsamında incelenmiştir. Verilerin toplanmasında "Kişisel Bilgi Formu" ve "e-Öğrenme Sürecine İlişkin Memnuniyet Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmada, öğrencilerin %86,1'inin kadın, %60,6'sının 21 ile 23 yaş aralığında ve %32,3'ü ise ikinci sınıfta öğrenim gördüğü tespit edilmiştir. Öğrencilerin e-öğrenme sürecine ilişkin memnuniyet ölçeği toplam puan ortalaması 93,38 olduğu bulunmuştur. Yaş, bölüm, sınıf, uzaktan eğitime yönelik eğitim alma, özel çalışma alanı mevcudiyeti, not ortalaması ve internet bağlantısı değişkenleri açısından e-öğrenme sürecine ilişkin memnuniyet düzeyinin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Araştırma sonuçları öğrencilerin uzaktan öğretim faaliyetlerinden yararlanma süresi arttıkça memnuniyet düzeylerinin arttığını göstermektedir. Bu kapsamda, yükseköğretim kurumlarından gerçekleştirilecek acil uzaktan öğretim uygulamalarında öğrenci memnuniyetinin artırılması, öğretim sürecinin kalitesi ve başarısında anahtar role sahip olacaktır.</i></p>

## 1. GİRİŞ

İnsanlık tarihi boyunca toplumsal yaşamı doğrudan etkileyen katastrofik olaylardan birisi olan deprem (Eren, 2023), insanlar üzerinde yıkıcı etkilere neden olan ve öngörülemeyen doğal afetler arasındadır (Karabulut ve Bekler, 2019). 6 Şubat 2023 tarihinde saat 04.17'de meydana gelen Kahramanmaraş merkezli 7,7 büyüklüğündeki depremin ardından saat 13.24'te 7,6 büyüklüğünde ikinci bir deprem gerçekleşmiş ve Türkiye'de 11 ilde birçok kayıp yaşanmasına neden olmuştur (Utkucu vd. 2023). Yaşanan deprem sonrasında Türkiye'de acil uzaktan eğitim konusu yeniden gündeme gelmiştir. Deprem felaketinin ardından Türkiye'deki yıkıcı etkileri nedeniyle yükseköğretim kurumlarında 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı bahar döneminin acil uzaktan eğitim yoluyla tamamlanmasına karar verilmiştir (Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK], 2023).

Acil uzaktan eğitim, kriz dönemlerinde ortaya çıkan yüz yüze eğitimin eksiklerini tamamlamaya çalışan ve öğrenenlere geçici öğretimsel destek fırsatları sunan uzaktan eğitim şeklidir (Sezgin, 2021). Farklı zaman ve mekanlarda çevrimiçi kitle iletişim araçları vasıtasıyla öğrenenlere bilginin aktarımı için gereken tüm düzenlemeleri kapsayan (Moore, 1990) olan uzaktan eğitim; iyi planlanmış bir alt yapıya sahip bir eğitim-öğretim modelidir (Sezgin, 2021). Uzaktan eğitim ve acil uzaktan eğitim ortamları birbirinden farklı süreçleri ve uygulamaları içermektedir. Uzaktan öğrenme ortamlarının hazırlanması uzun bir süreci kapsayan ve iyi planlanmış faaliyetleri kapsarken; acil uzaktan öğrenme ortamlarının hazırlanması ise iyi planlanmamış ve kriz zamanlarına karşı ani geçiş yapılmak zorunda kalınan uzaktan eğitim uygulamalarını kapsamaktadır (Hodges vd. 2020). Acil uzaktan eğitimde, kriz durumlarından dolayı öğretim faaliyetleri geçici bir sunum moduna aktarılmaktadır. Kriz veya felaket durumlarında alınan kararların temel amacı iyi bir eğitim sistemi oluşturmak değildir. Aksine, bu tip durumlarda öğreten ve öğrenenlere güvenilir ve geçici bir biçimde erişim sağlayan ortamlar sunmaktır (Fidan, 2020).

Çevrimiçi platformlarda yapılan uzaktan eğitim ve öğretim uygulamalarının popülerlik kazanması eğitim sisteminde kökten değişiklikler yaşanmasına neden olmuştur (Maheshwari, 2021). Uzaktan eğitimin tarihi incelendiğinde, bu denli ani ve büyük ölçekte uygulamalara rastlanmamaktadır (Fidan, 2020). Tüm toplumsal yapıları etkileyen COVID-19 pandemisiyle birlikte eğitim ve öğretim faaliyetleri de etkilenmiştir (Bulut ve Susar Kırmızı, 2021). Acil uzaktan eğitim uygulamaları, pandemi nedeniyle ortaya çıkan uluslararası eğitim krizine cevap olarak tüm dünyada yoğun şekilde uygulanmaya başlanmıştır (Çelebi, 2022; Sezgin, 2021). Özellikle, acil uzaktan eğitimde öğreten ve öğrenenlerin süreçte yaşamış oldukları sorunlar nedeniyle uzaktan eğitim uygulamalarına katılım konusunda büyük endişe kaynağı haline gelmiştir (Werang ve Radja Leba, 2022). Bu bağlamda, acil uzaktan eğitim sürecini farklı boyutlarıyla inceleyen ve araştıran bilimsel çalışmaların varlığı bu sürecinin değerlendirilmesinde önemli kanıtlar sunacaktır. Böylece, bu çalışmalar ileride yaşanacak benzer süreçlerin tekrarı durumunda iyileştirilmiş öğrenme ortamlarının hazırlanmasında yol gösterici olacaktır.

Yükseköğretim kurumlarında yürütülen acil uzaktan öğretim faaliyetlerinin değerlendirilmesinde öğrenci memnuniyeti; öğrencinin akademik başarısı (Dhaqane, 2016), uzaktan eğitim uygulamalarına katılımı (Werang ve Radja Leba, 2022), öğrenmede kalıcılık ve çabanın sürekliliği (He vd.2014) gibi öğrenim sürecinin kalitesini ortaya çıkaracak ipuçları sunmaktadır (Gülbahar, 2012). Gonzalez vd. (2021)'na göre, öğretenlerin öğrenenleri daha objektif değerlendirdiği uzaktan eğitim ortamlarında öğrenci başarısı, uygulanan yeni öğrenme metodolojileri sayesinde olumlu yönde etkilenmektedir. Ayrıca, öğrenenlerin uzaktan öğretim faaliyetlerinden yararlanma düzeyi ve süresi arttıkça memnuniyet düzeyleri artmaktadır (Cakır, 2014). Literatür incelendiğinde, farklı evren ve örneklerde öğrenenlerin uzaktan öğretim uygulamalarına ilişkin memnuniyet düzeyleri ve uzaktan öğretimde etkili olan faktörlere ilişkin önemli bulgulara ulaşılmıştır (Atasoy vd. 2020; Bulut ve Susar Kırmızı, 2021; Dai ve Xia 2020; Talan, 2021; Yu, 2021). Ancak, literatürde Sağlık Bilimleri Fakültesi bünyesi altındaki tüm bölümlerde öğrenim gören öğrencilerinin özellikle Türkiye'de yaşanan deprem sonrasında uygulanan acil uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin memnuniyetlerine yönelik araştırmaya rastlanmamıştır. Sağlık bilimleri eğitimi, sağlık hizmetlerinin sürdürülebilirliğinde önemli bir unsurdur (Güllü, Kara ve Akgün, 2024). Sağlık bilimleri alanında acil uzaktan eğitim dönemi, sağlık hizmeti sunumunun sürekliliğini ve meslekler arası öğrenme sürecini olumsuz etkileyebilmekte ve (Khalil ve ark., 2020) ve uygulamalı eğitimleri kesintiye uğraması nedeniyle öğrencilerin mesleki gelişiminde kaygıya neden olmaktadır (Abbasi vd., 2020). Bu araştırmada, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerinin acil uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin memnuniyet düzeyleri incelenmesi amaçlanmaktadır. Literatürde bu kapsamda bir araştırma bulunmaması bu araştırmanın önemini ve özgün değerini ortaya koymaktadır.

## 2. YÖNTEM

### 2.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin acil uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin memnuniyet düzeylerinin bazı değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden biri olan ve değişkenler arasındaki ilişkileri incelemeyi hedefleyen ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

### 2.2. Araştırmanın Soruları

- Katılımcıların acil uzaktan eğitim sürecine ilişkin memnuniyet düzeyleri nedir?
- Memnuniyet düzeyleri yaş, cinsiyet, bölüm, sınıf ve internet erişimi gibi sosyo-demografik değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?
- Acil uzaktan eğitimde kullanılan öğretim süreçleri ve teknolojik altyapı, öğrenci memnuniyetini nasıl etkilemektedir?
- Öğrencilerin derslere katılım süresi ile memnuniyet düzeyleri arasında nasıl bir ilişki vardır?

### 2.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, 2023-2024 güz yarıyılında Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören 2., 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmaya dahil edilen katılımcıların seçiminde, 2022-2023 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde acil uzaktan eğitim derslerine katılmış olma kriteri esas alınmış ve bu nedenle 1. sınıf öğrencileri kapsam dışında bırakılmıştır. Araştırma evreni, 401'i 2. sınıf, 437'si 3. sınıf ve 773'ü 4. sınıf olmak üzere toplam 1611 öğrenciden oluşmaktadır.

Araştırmada evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiş, ancak 640 öğrenci (%39,7) araştırmaya katılım sağlamıştır. Eksik veya hatalı veri içeren 34 anket çalışmanın kapsamı dışında bırakılmış ve analizler toplam 606 geçerli anket üzerinden gerçekleştirilmiştir.

### 2.4. Verilerin Toplanması ve Veri Araçları

Araştırmada verilerin toplanmasında iki bölümden oluşan anket formu kullanılmıştır. Öğrencilerin sosyodemografik özelliklerini belirlemeye yönelik "Kişisel Bilgi Formu" ile Gülbahar (2012) tarafından geliştirilen 29 maddelik "e-Öğrenme Sürecine İlişkin Memnuniyet Ölçeği" kullanılmıştır.

#### 2.4.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada, katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini ve uzaktan eğitim sürecine ilişkin durumlarını belirlemek amacıyla sekiz sorudan oluşan bir kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Formda cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, bölüm, uzaktan eğitime yönelik eğitim alma durumu, özel çalışma alanı mevcudiyeti, not ortalamasındaki değişiklik ve internet bağlantısının yeterliliği gibi konular yer almıştır. Bu bilgiler, öğrencilerin memnuniyet düzeylerini etkileyen faktörlerin analizinde kullanılmıştır.

#### 2.4.2. e-Öğrenme Sürecine İlişkin Memnuniyet Ölçeği

Öğrencilerin e-öğrenme sürecine ilişkin memnuniyet düzeylerinin saptanması amacıyla Gülbahar (2012) tarafından geliştirilen ölçek, 5'li likert tipinde ve 29 maddeden oluşmaktadır. Ölçek sırasıyla "İletişim ve Kullanışlılık", "Öğretim Süreci", "Öğretim İçeriği", "Etkileşim ve Değerlendirme" olarak 4 alt boyuta ayrılmıştır. Araştırmada yapılan geçerlik ve güvenirlik çalışmaları sonucunda, Kaiser Meyer-Olkin (KMO) değeri 0,982 ve Barlett's testi anlamlı ( $p < 0,01$ ) bulunmuştur. Ölçekte yer alan maddelerin faktör yükleri 0,534 ile 0,819 arasında değişmektedir. Çalışmada her bir faktörün iç tutarlılığı incelendiğinde "İletişim ve Kullanışlılık" için 0,91, "Öğretim Süreci" için 0,93, "Öğretim İçeriği" için 0,94 ve "Etkileşim ve Değerlendirme" için ise 0,96 olarak bulunduğu belirtilmiştir (Gülbahar, 2012). Gülbahar (2012) çalışmasında ölçeğe ait Cronbach Alpha güvenirlik katsayısını 0,96 bulunurken, bu çalışmada ise 0,94 bulunmuştur. Buna göre ölçeğin güvenilir olduğu görülmektedir.

## 2.5. Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma için, Ankara Üniversitesi etik kurulundan 25.10.2023 tarih ve 56786525-050.04.04/1129773 sayılı karar ile onay alınmıştır. Araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilere öncelikle araştırmanın kapsam ve amacı hakkında bilgi verilerek katılımcılardan yazılı onamları alınmıştır. Araştırma süresinde Helsinki Deklarasyonu Prensiplerine uyulmuştur.

## 2.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, yalnızca Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerle sınırlıdır. Dolayısıyla, elde edilen bulgular diğer üniversitelerin öğrencileri veya farklı fakülteler için genellenemez. Ayrıca, veri toplama süreci 2023-2024 güz yarıyılı ile sınırlı olduğundan, farklı zaman dilimlerinde elde edilebilecek bulgularla karşılaştırılmaz. Çalışma, yalnızca öz-bildirime dayalı anketlerle gerçekleştirilmiş olup, öğrencilerin memnuniyet düzeyleri üzerinde etkili olabilecek diğer dışsal faktörler (örneğin, psikolojik durum veya çevresel koşullar) göz önüne alınmamıştır.

## 2.7. Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi

Araştırmada verilerin analizi için SPSS 26,0 paket programından faydalanılmıştır. Araştırmada, verilerin çözümü ve yorumlanmasında üniversite öğrencilerinin acil uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin memnuniyet düzeylerini bazı demografik değişkenlere göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını saptamak amacıyla Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır. Yapılan analizler sonucundan gruplar arası anlamlı farklılığın tespit edilmesinde ise Bonferroni testi uygulanmıştır. Yapılan istatistiksel testlerinde anlamlılık düzeyi  $p < 0,05$  kabul edilmiştir.

## 3. BULGULAR

Araştırma, 2022-2023 güz yarıyılında öğrenim gören toplam 606 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların %86,1'i kadın, %60,6'sı 21-23 yaş aralığında, %32,3'ü ise ikinci sınıfta öğrenim görmektedir. Öğrencilerin %28,7'si Sosyal Hizmet, %22,8'i Sağlık Yönetimi, %18,6'sı Ortez ve Protez, %15'i Beslenme ve Diyetetik, %14,9'u ise Çocuk Gelişimi bölümlerindedir. Katılımcıların %56,9'u uzaktan eğitime yönelik bir eğitim aldığını, %78,7'si uzaktan eğitim için özel bir çalışma alanına sahip olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, öğrencilerin %51,2'si acil uzaktan eğitime geçiş sonrası not ortalamalarının yükseldiğini, %50,7'si ise internet bağlantılarının yeterli olduğunu ifade etmiştir. (Tablo 1).

**Tablo 1. Öğrencilere Ait Sosyodemografik Bilgiler (n=606)**

Değişken	Kategori	n	%
Cinsiyet	Kadın	522	86,1
	Erkek	84	13,9
Yaş	18-20	202	33,3
	21-23	367	60,6
	24+	37	6,1
Sınıf	2. sınıf	196	32,3
	3. sınıf	224	37,0
	4. sınıf	186	30,7
Bölüm	Beslenme ve Diyetetik	91	15,0
	Çocuk Gelişimi	90	14,9
	Ortez ve Protez	113	18,6
	Sağlık Yönetimi	138	22,8
	Sosyal Hizmet	174	28,7
Uzaktan eğitime yönelik eğitim alma durumu	Evet	345	56,9
	Hayır	261	43,1
Kendine ait özel çalışma alanının varlığı	Evet	477	78,7
	Hayır	129	21,3

<b>Not ortalaması</b>	Yükseldi	310	51,2
	Düştü	108	17,8
	Değişmedi	188	31,0
<b>İnternet bağlantısı</b>	Oldukça yeterliydi	153	25,2
	Yeterliydi	307	50,7
	Yetersizdi	146	24,1

Araştırmaya katılan öğrencilerin acil uzaktan eğitim sürecindeki genel memnuniyet puanı  $93,38 \pm 19,60$  olarak belirlenmiştir. Bu sonuç, öğrencilerin memnuniyet düzeyinin orta seviyede olduğunu göstermektedir; ölçek maddelerine verilen ortalama puan, beş üzerinden 3,22 olarak hesaplanmıştır. Memnuniyet ölçeğinin alt boyutlarına ilişkin ortalama puanlar ise şu şekildedir: iletim ve kullanılabilirlik  $23,35 \pm 5,26$ , öğretim süreci  $25,10 \pm 6,23$ , öğretim içeriği  $13,76 \pm 3,49$  ve etkileşim ve değerlendirme  $31,16 \pm 8,01$ . Tüm alt boyutlar, öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin orta seviyede olduğunu işaret etmektedir (Tablo 2).

**Tablo 2. Öğrencilerin e-öğrenme Sürecine İlişkin Memnuniyet Puan Ortalamaları**

e-öğrenme sürecine ilişkin memnuniyet ölçeği ve alt boyutları	Madde sayısı (k)	Min	Max	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}/k$
İletim ve kullanılabilirlik	7	7	35	23,35	5,26	3,33
Öğretim süreci	8	8	40	25,10	6,23	3,13
Öğretim içeriği	4	4	20	13,76	3,49	3,44
Etkileşim ve değerlendirme	10	12	50	31,16	8,01	3,11
Ölçek toplam puanı	29	34	141	93,38	19,60	3,22

X: Aritmetik ortalama, SS=Standart sapma, Min: En Küçük Değer, Max: En Büyük Değer

Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine göre e-öğrenme sürecine ilişkin memnuniyet düzeyleri incelendiğinde, cinsiyet değişkeninin ölçek toplam puan ortalamaları ve alt boyutlar üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı belirlenmiştir ( $p > 0,05$ ). Bununla birlikte, yaş değişkeni açısından anlamlı farklılıklar gözlenmiştir. Ölçek toplam puan ortalaması, 18-21 yaş grubunda  $91,25 \pm 18,89$  iken, 24 yaş ve üzeri grupta  $99,15 \pm 17,83$  olarak bulunmuş ve bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır ( $p < 0,05$ ). Ayrıca, yaş değişkenine bağlı olarak "öğretim içeriği" ve "etkileşim ve değerlendirme" alt boyutlarında da anlamlı farklılıklar olduğu saptanmıştır ( $p < 0,05$ ) (Tablo 3)

**Tablo 3. Öğrencilerin e-öğrenme Sürecine İlişkin Memnuniyet Puanları (n=606)**

Tanıtıcı Özellikler	Ölçek toplam ve alt boyut puanları				
	İletişim ve Kullanılabilirlik	Öğretim Süreci	Öğretim İçeriği	Etkileşim ve Değerlendirme	Toplam Puan
	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$
<b>Cinsiyet</b>					
Kadın	$23,36 \pm 5,23$	$24,99 \pm 6,25$	$13,76 \pm 3,47$	$31,09 \pm 8,06$	$93,21 \pm 19,68$
Erkek	$23,25 \pm 5,47$	$25,77 \pm 6,09$	$13,78 \pm 3,63$	$31,62 \pm 7,63$	$94,44 \pm 19,15$
Test Anlamlılık	Z= -,497 p=0,619	Z= -,730 p=0,466	Z= -,235 p=0,814	Z= -,530 p=0,596	Z= -,357 p=0,721

<b>Yaş</b>					
18-20 (1)	23,22±5,16	24,39±6,00	13,58±3,49	30,04±7,62	91,25±18,89
21-23 (2)	23,31±5,40	25,32±6,35	13,71±3,50	31,63±8,13	93,98±20,04
24 ve üzeri (3)	24,36±4,26	26,81±5,83	15,27±3,15	32,69±8,25	99,15±17,83
Test Anlamlılık	KW=1,577	KW=5,587	KW=7,340	KW=6,803	KW=6,680
	p=,455	p=,061	<b>p=,025</b>	<b>p=,033</b>	<b>p=,035</b>
Anlamlı Fark			1-3; 2-3	1-2	1-3
<b>Bölüm</b>					
Beslenme ve Diyetetik (1)	23,74±5,39	23,82±6,24	13,93±3,51	29,28±7,98	90,78±19,14
Çocuk Gelişimi (2)	23,97±4,85	25,42±5,95	14,09±3,67	32,39±8,26	95,88±20,04
Ortez ve Protez (3)	22,16±5,23	23,96±6,83	12,76±3,72	29,48±7,86	88,38±20,30
Sağlık Yönetimi (4)	24,68±5,16	26,69±6,33	14,51±3,18	33,00±7,73	98,90±19,24
Sosyal Hizmet (5)	22,53±5,24	25,08±5,60	13,56±3,35	31,14±7,81	92,33±18,37
Test Anlamlılık	KW=20,376	KW=16,442	KW=16,865	KW=19,676	KW=21,682
	<b>p=,000</b>	<b>p=,002</b>	<b>p=,002</b>	<b>p=,001</b>	<b>p=,000</b>
Anlamlı Fark	3-1; 3-2	1-4; 3-4;	3-1; 3-2;	1-2; 1-4; 1-5	3-2; 3-4;
	3-4; 5-3; 4-5	4-5	3-4; 4-5	3-2; 3-4	2-4; 4-5
<b>Sınıf</b>					
2. Sınıf (1)	23,77±4,95	24,06±5,74	31,44±6,37	29,48±7,80	89,91±18,21
3. Sınıf (2)	23,49±5,33	25,33±6,46	31,76±5,93	31,81±7,83	94,54±20,38
4. Sınıf (3)	23,78±5,46	25,91±6,32	32,77±5,88	32,16±8,17	95,64±19,67
Test Anlamlılık	KW=5,292	KW=9,016	KW=2,492	KW=11,846	KW=9,990
	p=,071	<b>p=,011</b>	p=,084	<b>p=,003</b>	<b>p=,007</b>
Anlamlı Fark		1-2; 1-3		1-2; 1-3	1-2; 1-3
<b>Uzaktan eğitime yönelik eğitim alma durumu</b>					
Evet	23,63±5,23	25,69±6,12	14,11±3,36	31,55±8,13	95,00±19,53
Hayır	22,97±5,28	24,32±6,29	13,30±3,62	30,65±7,82	91,25±19,53
Test Anlamlılık	Z= -1,242	Z= -2,493	Z= -2,615	Z= -1,226	Z= -1,973
	p=,214	<b>p=,013</b>	<b>p=,009</b>	p=,220	<b>p=,048</b>
<b>Kendine ait özel çalışma alanının varlığı</b>					
Evet	23,88±5,03	25,45±6,01	14,02±3,40	31,61±7,91	94,98±18,90
Hayır	21,37±5,62	23,80±6,84	12,79±3,66	29,51±8,16	87,49±21,06
Test Anlamlılık	Z= -4,595	Z= 2,802	Z= -3,274	Z= -2,836	Z= -3,836
	<b>p=,000</b>	<b>p=,005</b>	<b>p=,001</b>	<b>p=,005</b>	<b>p=,000</b>

<b>Not ortalaması</b>					
Yükseldi (1)	24,07±5,06	25,47±6,09	14,21±3,43	32,16±7,92	95,93±19,19
Düştü (2)	20,93±5,56	22,82±6,02	12,60±3,70	28,62±7,36	84,98±18,89
Değişmedi (3)	23,54±5,03	25,80±6,30	13,70±3,33	30,97±8,18	94,01±19,46
Test Anlamlılık	KW=24,866	KW=16,688	KW=15,366	KW=15,839	KW=23,872
	<b>p=,000</b>	<b>p=,000</b>	<b>p=,000</b>	<b>p=,000</b>	<b>p=,000</b>
Anlamlı Fark	2-1; 2-3	2-1; 2-3	2-1; 2-3	2-1; 2-3	2-1; 2-3
<b>İnternet Bağlantısı</b>					
Oldukça Yeterliydi (1)	25,36±5,25	27,11±6,09	14,84±3,46	33,16±8,49	100,49±19,41
Yeterliydi (2)	23,47±4,84	24,73±6,19	13,60±3,37	30,89±7,58	92,71±18,70
Yetersizdi (3)		23,75±5,96	12,97±3,53	29,65±7,98	87,35±19,46
Test Anlamlılık	20,96±5,21	KW=24,252	KW=21,606	KW=16,332	KW= 33,524
	KW=48,568	<b>p=,000</b>	<b>p=,000</b>	<b>p=,000</b>	<b>p=,000</b>
Anlamlı Fark	<b>p=,000</b>	2-1; 3-1	2-1; 3-1	2-1; 3-1	2-1; 3-1; 3-2
	2-1; 3-1; 3-2				

$\bar{X}$ : Aritmetik ortalama, SS=Standart sapma, Z= Mann-Whitney U testi Z değeri, KW= Kruskal-Wallis testi,  $p<0,05$ .

Araştırma sonuçları, bölüm değişkeninin ölçek toplam puanı ve tüm alt boyut puan ortalamaları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık yarattığını göstermektedir ( $p<0,05$ ). Beslenme ve Diyetetik bölümünün toplam puan ortalaması 90,78±19,14; Çocuk Gelişimi bölümünün 95,88±20,04; Ortez ve Protez bölümünün 88,38±20,30; Sağlık Yönetimi bölümünün 98,90±19,24 ve Sosyal Hizmet bölümünün 92,33±18,37 olarak hesaplanmıştır. Sağlık Yönetimi bölümü, tüm alt boyutlarda en yüksek ortalamalara sahip olurken, özellikle "iletişim ve kullanılabilirlik" ile "öğretim süreci" alt boyutlarında diğer bölümlere kıyasla belirgin bir üstünlük göstermiştir. Bu durum, Sağlık Yönetimi öğrencilerinin ders içeriklerinin dijital araçlara daha uygun olması veya teknolojik altyapıya daha aşina olmaları ile açıklanabilir (Tablo 3).

Benzer şekilde, sınıf değişkeninin ölçek toplam puanı ile "öğretim süreci" ve "etkileşim ve değerlendirme" alt boyutları üzerinde anlamlı farklılık yarattığı tespit edilmiştir ( $p<0,05$ ). İkinci sınıfların toplam puan ortalaması 89,91±18,21, üçüncü sınıfların 94,54±20,38 ve dördüncü sınıfların 95,64±19,67 olarak bulunmuştur. Üst sınıf öğrencilerinin özellikle "öğretim içeriği" ve "etkileşim ve değerlendirme" alt boyutlarında daha yüksek puanlar alması, deneyim kazandıkça uzaktan eğitime olan uyumlarının arttığını göstermektedir (Tablo 3).

Ayrıca, uzaktan eğitime yönelik eğitim alma durumunun ölçek toplam puanı ile "öğretim süreci" ve "öğrenim içeriği" alt boyutları üzerinde anlamlı farklılık oluşturduğu belirlenmiştir ( $p<0,05$ ). Uzaktan eğitime yönelik eğitim alan öğrencilerin toplam puan ortalaması 95,00±19,53 olarak tespit edilmiştir. Bu öğrenciler, özellikle "öğretim içeriği" ve "iletişim ve kullanılabilirlik" alt boyutlarında daha yüksek memnuniyet puanları bildirmiştir. Bu durum, uzaktan eğitim süreçleri hakkında bilgi sahibi olmanın öğrencilerin genel memnuniyetini artırdığını göstermektedir (Tablo 3).

#### 4. TARTIŞMA

Bu çalışmada, Türkiye'de 6 Şubat 2023 tarihinde "asrın felaketi" olarak nitelendirilen Kahramanmaraş Depremi sonrasında uygulanan acil uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin memnuniyet düzeyleri incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda, öğrencilerin acil uzaktan öğrenim sürecine ilişkin memnuniyet düzeylerinin orta seviyede olduğu bulunmuştur. Bu araştırma sonuçları, alanyazında öğrenci memnuniyetinin araştırıldığı çalışma bulguları ile benzerlik göstermektedir (Atasoy vd. 2020; Talan, 2021). Literatürdeki bir çalışmada, öğrencilerin uzaktan eğitimle verilen dersleri ilgi çekici buldukları ve öğrenmede etkili bir sistem olduğu belirtilmiştir (Talan, 2022). Uzaktan öğrenim uygulamaları öğrencilere esnek mekân ve zaman olanağı sunmakla birlikte aynı zamanda öğrencilerin akademik başarılarını da artırmaktadır (Bulut ve Susar Kırmızı, 2021; Dai ve Xia, 2020). He vd. (2021) tarafından yapılan bir meta-analiz çalışmasında, uzaktan eğitim ortamlarında öğrenim gören öğrencilerin memnuniyet düzeyleri yüz yüze sınıf

ortamlarında öğrenim gören öğrencilere oranla daha yüksek olduğu bulunmuştur. Arıcı ve Karaçay (2023) çalışmasında, uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin dersleri kayıttan takip etmeyi tercih etmek istediklerini ortaya çıkarmıştır.

Araştırmada, öğrenci memnuniyet ölçeğinin tüm alt boyutlarına ilişkin puan ortalamaları orta düzeydedir. “Öğretim içeriği” en yüksek puan ortalamasına sahip alt boyut iken “etkileşim ve değerlendirme” ise en düşük puana sahip alt boyuttur. Korkmaz ve Balcı (2024) çalışmasında “öğretim süreci”, “öğretim içeriği”, “iletişim ve kullanılabilirlik” ve “etkileşim ve değerlendirme” boyutlarında memnuniyet düzeylerinin oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir. Al-Fraihat vd. (2020)’ne göre; e-öğrenme uygulamalarına yönelik algılanan kullanılabilirlik ve sistemin teknik özellikleri (kullanım kolaylığı, kullanıcı gereksinimlerini karşılama kapasitesi, sistemin bileşenleri arasında etkileşim) gibi unsurların öğrencilerin e-öğrenme memnuniyetlerine katkıda bulunmaktadır. Bu bağlamda, iyi tasarlanmış uzaktan eğitim ortamlarının daha yüksek öğrenci memnuniyeti sağlayacağı söylenebilir.

Öğrenen ve öğreten arasındaki etkileşim, öğrenme süreci kalitesinin temel belirleyicisidir. Ve bu etkileşim öğrenmede sürdürülebilirlik ve kalıcılıkta önemli bir kavramdır (Atasoy vd. 2020). Cheng (2012) ise e-öğrenme ortamlarında öğretenlerin kilit bir rol oynadığını ve öğretenin e-öğrenmeye ilişkin öğrenci memnuniyeti ile doğrudan ilgili olduğunu ifade etmektedir. Uzaktan öğrenimde olumlu sınıf ikliminin oluşturulmasında önemli role sahip olan öğretenler (Kaufmann ve Vallade, 2022) ile öğrenenler arasındaki etkileşimin uzaktan öğrenimde öğrenci memnuniyetinin anlamlı bir yordayıcısı olduğunu literatürde yapılan çalışmalarda ortaya konmuştur (Alqurashi, 2019; Bossman ve Agyei, 2022; Incebacak, 2022; Meşe, 2023). Bu bağlamda, uzaktan eğitim uygulamalarında öğreten-öğrenen etkileşimi ve öğrenen takibi giderek artan bir öneme sahip hale geldiği söylenebilir.

Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre memnuniyet düzeyleri değerlendirilmiştir ve öğrencilerin memnuniyet puanları arasında tüm boyutlar açısından anlamlı bir farklılaşma olmadığı bulunmuştur. Bu araştırma sonuçları alanyazındaki çalışma bulguları ile benzerlik gösterirken (Talan, 2021; Yu, 2021); Atasoy ve arkadaşları (2020) tarafından yapılan çalışmada ise cinsiyet değişkeni ile öğrencilerin e-öğrenme memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada 24 yaş ve üzerinde öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu araştırma sonuçları alanyazındaki çalışma bulguları ile benzerlik göstermektedir (Korkmaz vd. 2015; Öztürk vd. 2017). Buna karşın, Uyurdağ ve Çerçi (2023) çalışmasında yaş ve uzaktan eğitim memnuniyeti arasında anlamlı fark olmadığı bulunmuştur.

Bu çalışmada, öğrenim görülen bölüm ile öğrencilerin memnuniyet puanları arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin memnuniyet puan ortalamaları diğer bölüm öğrencilerine kıyasla daha yüksektir. Sağlık bilimleri alanında öğrenim gören öğrencilerin e-öğrenmeye yönelik tutumlarının incelendiği bir çalışmada, bilgisayar kullanmayı iyi bilen öğrencilerin e-öğrenme metoduna daha olumlu baktığı sonucuna ulaşılmıştır (Ersöğütçü vd. 2024). Atasoy vd. (2020) çalışmasında, bilişim teknolojileri bölümü öğrencilerinin derse ilgi ve memnuniyetlerinin İngilizce öğretmenliği, psikolojik danışma ve rehberlik öğretmenliği bölüm öğrencilerinden daha yüksek olduğunu ifade etmektedir. Bu durum, sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin almış oldukları ders içeriklerinin diğer bölüm öğrencilerine göre daha fazla bilgisayar kullanma olanağı sunmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Literatürde bu farklılığın nedeni ilgili herhangi bir çalışma bulunmamakla birlikte özellikle mesleki uygulaması olan sağlık bilimleri alanında uzaktan eğitimin genel olarak öğrenciler tarafından olumlu algılandığı vurgulanmaktadır (Gül vd. 2021; Kızıltepe ve Kurtgöz, 2020; Tuna ve Şahin, 2023; Yorulmaz ve Söyler, 2022).

Araştırmada, özel çalışma alanı mevcudiyeti, not ortalaması ve internet bağlantısı değişkenleri açısından ölçek toplam ve tüm alt boyut puan ortalamalarında anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Araştırmada elde edilen bulgulara göre; kendine ait özel çalışma alanı, bu süreçte not ortalaması yükselen ve internet bağlantısının oldukça yeterli olduğunu belirten öğrencilerin, e-öğrenme ortamlarına ilişkin iletişim ve kullanılabilirlik, öğretim süreci, öğretim içeriği ve etkileşim ve değerlendirme faktörlerine ilişkin memnuniyet düzeyleri daha yüksektir. Uyurdağ ve Çerçi (2023) çalışmasında, teknolojiyi kullanma düzeyi yeterli ve yeterli düzeyde teknolojik alt yapıya sahip olan öğrencilerin e-öğrenme sürecindeki memnuniyet düzeyinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Acil uzaktan eğitimde en büyük endişe kaynağı öğrencilerin derse katılımı konusudur (Habeahan, 2022). Pandemi döneminde öğretmen adaylarının uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin incelendiği bir çalışmada (Özer ve Turan, 2021); derslerin samimi ortamda işlenmemesi, internet bağlantısı ve kalıcı öğrenmenin sağlanamaması gibi sorular nedeniyle öğrencilerin olumsuz etkilendikleri bulunmuştur. Afşar ve Büyükdöğün (2020) yapmış olduğu çalışmada; sosyal ortamdan uzak kalma, anlaşılmayan konuları soramama ve internete erişememe gibi sorunlar nedeniyle öğrencilerin uzaktan eğitim yöntemini tercih etmek istemedikleri tespit edilmiştir.



## 5. SONUÇ VE ÖNERİLER

COVID-19 pandemisi, tüm dünyada eğitim ve öğretim faaliyetlerini önemli ölçüde etkilemiştir. Pandemi sürecinde uygulanan acil uzaktan eğitim, Türkiye’de yaşanan Kahramanmaraş Depremi gibi kriz durumlarında da tekrar gündeme gelmiştir. Acil uzaktan öğrenim süreçlerinde hem öğreticilerin hem de öğrencilerin çeşitli sorunlar yaşadığına ilişkin bulgular, bu sürecin bilimsel çalışmalarla kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Bu doğrultuda, uzaktan eğitimin iyileştirilebilmesi adına öncelikle öğrencilerin karşılaştığı zorlukların ve memnuniyet düzeylerinin analiz edilmesi kritik öneme sahiptir.

Bu araştırmada, Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin acil uzaktan eğitim sürecine yönelik memnuniyet düzeyleri incelenmiştir. Araştırma sonuçları, öğrencilerin genel memnuniyet düzeylerinin orta seviyede olduğunu ortaya koymuş ve yaş, bölüm, sınıf düzeyi, uzaktan eğitime yönelik eğitim alma durumu, akademik başarı, özel çalışma alanı ve internet bağlantısı gibi değişkenlerin memnuniyet üzerinde anlamlı etkiler yarattığını göstermiştir. Bu bulgular, uzaktan eğitim ortamlarının ve içeriklerinin geliştirilmesinde, öğrencilerin bireysel farklılıklarının göz önünde bulundurulması gerektiğine işaret etmektedir. Ayrıca, araştırmanın deprem gibi kriz dönemlerinde uzaktan eğitimin etkili bir şekilde uygulanmasına yönelik tasarım ve iyileştirme çalışmalarına rehberlik edebileceği düşünülmektedir.

Uzaktan eğitim süreçlerinin başarısında öğrenci memnuniyeti kritik bir göstergedir. Bu nedenle, öğrenim ortamlarının ve içeriklerinin daha etkileşimli, kullanıcı dostu ve erişilebilir hale getirilmesi önerilmektedir. Araştırma bulguları, özellikle “etkileşim ve değerlendirme” alt boyutunda düşük memnuniyet düzeyleri olduğunu göstermiştir. Bu durum, öğretici-öğrenci etkileşimlerinin artırılması gerektiğine işaret etmektedir. Bu bağlamda, uzaktan eğitim süreçlerinde öğrenci takibini kolaylaştıracak teknolojik altyapının güçlendirilmesi, ders materyallerinin çeşitlendirilmesi ve öğretim süreçlerinin daha etkileşimli hale getirilmesi önerilmektedir.

Araştırmanın, farklı fakülte ve üniversitelerde yapılacak benzer çalışmalar için bir referans niteliği taşıyacağı düşünülmektedir. Gelecekte yapılacak araştırmalar için şu önerilerde bulunulabilir:

- **Nitel Araştırmalar:** Öğrenci memnuniyetini daha ayrıntılı incelemek için nitel araştırma yöntemlerinin (örneğin, derinlemesine görüşmeler ve odak grup çalışmaları) kullanılması.
- **Kapsamlı Örneklem:** Farklı üniversite ve fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin dahil edildiği geniş kapsamlı araştırmalar yapılması.
- **Öğretici Perspektifi:** Uzaktan eğitim süreçlerinde öğreticilerin karşılaştığı zorlukların ve öğretim kalitesinin değerlendirilmesi.
- **Uzun Vadeli Etkiler:** Uzaktan eğitimin akademik başarı, kariyer gelişimi ve öğrenci motivasyonu üzerindeki uzun vadeli etkilerinin incelenmesi.
- **Teknolojik Geliştirme Çalışmaları:** Eğitim platformlarının erişilebilirliği, kullanıcı dostu tasarımı ve teknik altyapı yeterliliğinin değerlendirilmesi.

Sonuç olarak, bu çalışma, kriz dönemlerinde uzaktan eğitim uygulamalarının iyileştirilmesine yönelik somut öneriler sunmakta ve gelecekte yapılacak araştırmalar için temel bir kaynak sağlamaktadır. Uzaktan eğitimde öğrenen ve öğreten etkileşimlerinin artırılmasının, daha yüksek düzeyde memnuniyet ve öğrenme başarısı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

## KAYNAKÇA

- Abbasi MS, Ahmed N, Sajjad B, Alshahrani A, Saeed S, Sarfaraz S, Alhamdan RS, Vohra F & Abduljabbar T. (2020) E-learning perception and satisfaction among health sciences students amid the COVID-19 pandemic. *Work*; 67:549-556. <https://doi.org/10.3233/wor-203308>
- Afşar B & Büyükdoğan B. (2020). Covid-19 pandemisi döneminde İİBF ve SBBF öğrencilerinin uzaktan eğitim hakkındaki değerlendirmeleri. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*; (5): 161-182.
- Al-Fraihat D, Joy M, Masa'deh R & Sinclair J (2020). Evaluating e-learning systems success: An empirical study. *Computers in Human Behavior*; 102: 67-86. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2019.08.004>
- Almanthari A, Maulina, S, & Bruce S. (2020). Secondary school mathematics teachers' views on e-learning implementation barriers during the COVID-19 pandemic: The case of Indonesia. *Eurasia journal of mathematics, science and technology education*; 16(7):

em1860. <https://doi.org/10.29333/ejmste/8240>.

- Alqurashi E. (2019). Predicting student satisfaction and perceived learning within online learning environments. *Distance Education*; 40(1): 133-148. <https://doi.org/10.1080/01587919.2018.1553562>.
- Arıcı S, & Karaçay T. (2023). Pandemi dönemi turizm rehberliği öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*; 7(1): 301-323. <https://doi.org/10.32572/guntad.1243985>
- Atasoy R, Özden C & Kara DN. (2020). Covid-19 pandemi sürecinde yapılan e-ders uygulamalarının etkililiğinin öğrencilerin perspektifinden değerlendirilmesi. *Electronic Turkish Studies*; 15(6): 95-122. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44491>.
- Bossmann A & Agyei SK. (2022). Technology and instructor dimensions, e-learning satisfaction, and academic performance of distance students in Ghana. *Heliyon*; 8(4): e09200. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2022.e09200>
- Bulut S & Susar Kırmızı F. (2021). Covid-19 salgını sürecinde uzaktan eğitimde Türkçe dersine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*; 7(4): 1-30. <https://doi.org/10.51948/auad.960960>.
- Cheng YM. (2012). Effects of quality antecedents on e-learning acceptance. *Internet Research*; 22(3): 361-390. <https://doi.org/10.1108/10662241211235699>.
- Çakır O. (2014). The factors that affect online learners' satisfaction. *The Anthropologist*; 17(3): 895-902. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.852360>.
- Çelebi EZ. (2022). Sağlık bilimleri eğitiminde uzaktan eğitim. *Abant Sağlık Bilimleri ve Teknolojileri Dergisi*; 2(2): 88-96.
- Dai D & Xia X. (2020). Whether the school self-developed e-learning platform is more conducive to learning during the covid-19 pandemic?. *Best Evid Chin Edu*; 5(1): 569-580. <https://doi.org/10.15354/bece.20.ar030>.
- Dhaqane MK & Afrah NA. (2016). Satisfaction of students and academic performance in Benadir University. *Journal of Education and Practice*; 7(24): 59-63.
- Eren E. (2023). 2023 Gaziantep-Kahramanmaraş merkezli depremlerin Türk eğitim politika uygulamalarına etkisi. *Eğitim Yönetimi ve Politikaları Dergisi*; 4(1): 1-4.
- Ersöğütçü F, Çalışkan E & Kargın M. (2024). Sağlık Bilimleri Alanındaki Öğrencilerin E-Öğrenmeye Yönelik Tutumları İle Başarı Motivasyonları Arasındaki İlişki. *Gevher Nesibe Journal of Medical & Health Sciences*; 9(2): 284-292. <http://doi.org/10.5281/zenodo.11374911>
- Fidan M. (2020). Covid-19 belirsizliğinde eğitim: İlkokulda zorunlu uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*; 6(2): 24-43. <https://doi.org/10.29065/usakead.736643>
- Gonzalez-Ramirez J, Mulqueen K, Zealand R, Silverstein S, Mulqueen C & BuShell S. (2021). Emergency online learning: College students' perceptions during the COVID-19 pandemic. *College Student Journal*; 55(1): 29-46.
- Gül ŞN, Kubilay SZ & Arslanoglu A. (2021). Sağlık yönetimi öğrencilerinin uzaktan eğitim ile ilgili algıları. *Sağlık ve Sosyal Refah Araştırmaları Dergisi*; 3(2):159-165. <https://doi.org/10.61399/ikcusbfd.1061434>
- Gülbahar Y. (2012). E-öğrenme ortamlarında katılımcıların hazır bulunuşluk ve memnuniyet düzeylerinin ölçülmesi için ölçek geliştirme çalışması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*; 45(2): 119-137.
- Güllü A, Kara Mb & Akgün Ş (2024). Determining attitudes toward e-learning: what are the attitudes of health professional students?. *Journal of Public Health*; 32(1): 89-96.
- Habeahan NL, S, Leba SMR, Wahyuniar W, Tarigan DB, Asaloei SI & Werang BR (2022). Online teaching in an Indonesian higher education institution: Student's perspective. *International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE)*; 11(2): 580-587. <https://doi.org/10.11591/ijere.v11i2.21824>.
- He L, Yang N, Xu L, Ping F, Li W, Sun Q... & Zhang H. (2021). Synchronous distance education vs traditional education for health science students: A systematic review and meta-analysis. *Medical Education*; 55(3): 293-308. <https://doi.org/10.1111/medu.14364>
- He W, Xu G & Kruck SE. (2014). Online IS education for the 21st century. *Journal of Information Systems Education*; 25(2): 101-106.
- Hodges C, Moore S, Lockee B, Trust T & Bond A. (2020). The difference between emergency remote teaching and online learning. *EDUCAUSE Review*; 27: 1-12.
- İncebacak BB. (2022). Pandemi döneminde çevrimiçi yaratıcı drama. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*; 24(2): 218-230. <https://doi.org/10.17556/erziefd.992687>
- Karabulut D & Bekler T. (2019). Doğal afetlerin çocuklar ve ergenler üzerindeki etkileri. *Doğal Afetler ve Çevre Dergisi*; 5(2): 368-376. <https://doi.org/10.21324/dacd.500356>

- Kaufmann R & Vallade JI. (2022). Exploring connections in the online learning environment: Student perceptions of rapport, climate, and loneliness. *Interactive Learning Environments*; 30(10): 1794-1808. <https://doi.org/10.1080/10494820.2020.1749670>
- Khalil R, Mansour AE, Fadda WA, Almisnid K, Aldamegh M, Al-Nafeesah A, Alkhalifah A & Al-Wutayd O. (2020). The sudden transition to synchronized online learning during the COVID-19 pandemic in Saudi Arabia: A qualitative study exploring medical students' perspectives. *BMC Medical Education*; 20(1):285. <https://doi.org/10.1186/s12909-020-02208-z>
- Kızıltepe KS & Kurtgöz. A (2020). Hemşirelik öğrencilerinin Covid-19 pandemisi sürecinde aldıkları uzaktan eğitime yönelik tutum ve görüşlerinin belirlenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*; 13(74):558-566.
- Korkmaz Ö, Çakır R & Tan SS. (2015). Öğrencilerin e-öğrenmeye hazırbulunuşluk ve memnuniyet düzeylerinin akademik başarıya etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*; 16(3): 219-241.
- Korkmaz Z & Balcı Ö (2024). Üniversite Öğrencilerinin Çevrimiçi Öğrenmede Hazır Bulunuşluk ve Memnuniyet Düzeylerinin Değerlendirilmesi. *Social Sciences Studies Journal*; 10(9): 1541-1549.
- Maheshwari G. (2021). Factors affecting students' intentions to undertake online learning: An empirical study in Vietnam. *Education and Information Technology*; 26: 6629– 6649. <https://doi.org/10.1007/s10639-021-10465-8>
- Meşe C. (2023). Öğrencilerin uzaktan öğrenme ortamında eğitim yaşantısının memnuniyete etkisi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*; 25(2): 312-324. <https://doi.org/10.17556/erziefd.1187670>.
- Moore MG. (1990). Contemporary issues in American distance education. Pergamon Press, Oxford.
- Özer S, Turan EZ. (2021). Öğretmen adaylarının Covid-19 nedeniyle sunulan uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Turkish Studies-Education*; 16(2): 1049-1068. <https://dx.doi.org/10.47423/TurkishStudies.48147>.
- Öztürk A, Kara Y, Özkeskin EE & Uça Güneş EP. (2017). Açık ve uzaktan öğrenenlerin öğrenme yönetim sistemi ve öğrenme malzemelerine ilişkin memnuniyet durumları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*; 3(4): 81-107.
- Sezgin, S. (2021). Acil uzaktan eğitim sürecinin analizi: Öne çıkan kavramlar, sorunlar ve çıkarılan dersler. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 21(1), 273-296. <https://doi.org/10.18037/ausbd.902616>
- Talan T. (2021). COVID-19 salgını sürecinde öğrencilerin e-öğrenmeye hazır bulunuşluklarının ve memnuniyet düzeylerinin incelenmesi. Ş. İlgün ve E. Altıntaş (Ed.), Yeni Nesil Eğitim Araştırmaları (23-56. ss.). Ankara: Iksad Publications.
- Talan T. (2022). Üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin memnuniyet algıları üzerine bir araştırma. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*; 17(34):537-558. <https://doi.org/10.35675/befdergi.655628>
- Tuna R & Şahin S. (2023). COVID-19 Sürecinde Bir Devlet Üniversitesindeki Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Algıları. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*; 8(3):977-983. <http://doi.org/10.61399/ikcusbfd.1061434>
- Utkucu M, Durmuş H, Uzunca F & Nalbant S. (2023). 6 Şubat 2023 Gaziantep (Mw=7.7) ve Elbistan (Mw=7.5) depremleri üzerine bir değerlendirme. Sakarya Üniversitesi Afet Yönetim Uygulama ve Araştırma Merkezi. Erişim: [https://www.hidropolitikakademi.org/uploads/editor/images/Rapor\\_Son.pdf](https://www.hidropolitikakademi.org/uploads/editor/images/Rapor_Son.pdf), Erişim Tarihi: 11.11.2024.
- Uyurdağ N, Çerçi S. (2023). Öğrencilerin e-öğrenmeye ilişkin memnuniyeti: Sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu örneği. *Sağlık ve Yaşam Bilimleri Dergisi*; 5(1): 18-25. <https://doi.org/10.33308/2687248X.202351296>.
- Werang BR & Radja Leba S. (2022). Factors affecting student engagement in online teaching and learning: A qualitative case study. *The Qualitative Report*; 27(2): 555-577. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2022.5165>.
- Yorulmaz M & Söyler S. (2022). Covid-19 sürecinde uzaktan eğitim: Sağlık yönetimi öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*; 9(1): 42-54.
- YÖK (2023). Basın Duyurusu. Erişim: <https://www.yok.gov.tr/HaberBelgeleri/BasinDuyurusu/2023/basin-duyurusu-universitelerde-uzaktan-egitime-gecis.pdf>. Erişim Tarihi: 11.11.2024
- Yu Z. (2021). The effects of gender, educational level, and personality on online learning outcomes during the COVID-19 pandemic. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*; 18: 14. <https://doi.org/10.1186/s41239-021-00252-3>.
- Yurdakal İ H & Kırmızı FS. (2021). COVID-19 salgını sürecinde gerçekleştirilen acil uzaktan eğitime ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*; 11(2): 290-302. <https://doi.org/10.5961/jhes.2021.449>